

Landsforeningen af Menighedsråd

Årsmøde 2019

Fortæl den gode fortælling

/Kaj Bollmann

Menighedsråd???

- Findes de stadigvæk? Er det ikke noget fra 1800-tallet, ligesom ”herred” og ”sognefoged”?
- Det er sådan nogen fromme nogen, der sidder i deres egen verden med foldede hænder og ikke har kontakt med verden uden for kirkedøren...
- Sidder der andet end pensionister? - er det ikke noget med, at gennemsnitsalderen nærmer sig de 80?
- De skændes bare indbyrdes og går af i utide og bekriger hinanden.
- Det er de rene amatører, de kan ikke finde ud af noget som helst.
- De har kun med administration og bygninger at gøre, det kunne man lige så godt ansætte folk til.
- De er en del af problemet – ikke af løsningen. De spærrer for nytænkning og bremser præsterne.
- Skal de ikke nedlægges? De kan jo dårlig få pladserne besat. Der er altid fredsvælg fordi ingen gider sidde der, og de par steder, hvor der er afstemning, er der ingen, der stemmer. De har måttet lave valgordningen om for at tilsløre det
- Arbejdsmiljøet er helt ud i skoven. De kan ikke finde ud af at være arbejdsgivere.
- Den ene byggesag efter den anden bliver en skandale i menighedsrådene med meget dyrere priser end budgettet
- Menighedsrådet strør om sig med penge, og hvad får sognets borgere borgerne ud af det?
- Menighedsrådene må jo ingenting. De er syltet ind i love og regler og bureaukrati
- Menighedsrådene bestyrer et fallitbo, folkekirken: medlemstallet rasler ned, der kommer ingen i kirke, folk tror ikke på Gud, og om få år er vi nede på under halvdelen, og så lukker og slukker vi.
- Menighedsråd – det er da det sidste, jeg ville gide sidde i. Jeg kender en, der sidder der, og han er bare så kedelig.

Alle de historier kender vi. De gentages i medier og folkesnak. Er de en sand beskrivelse? Ja, man kan ikke lukke øjnene for, at der er elementer af sandheder i mange af påstandene. Der er steder, hvor den ene eller den anden af påstandene holder vand. Og en historie, der fortælles og gentages ofte nok af mange nok og med dimensioner nok, ender med at vokse sig til ”sandhed” – til historiEN”.

I en tid med hidtil usete muligheder for at manipulere med medier og historier – tag bare udtrykket fake news – er det utrolig vigtigt at have fokus på, hvad det er for en historie, der sætter sig som ”historiEN” og vokser til at blive til ”sandhedEN”.

Man kunne også fortælle en helt anden historie om menighedsrådene:

- De er det mest omfattende lokale græsrodsdemokrati i Danmark med over 13.000 medlemmer. De spiller mange steder en rigtig stor og positiv rolle i lokalsamfundet, ikke mindst i de små samfund
- Alle undersøgelser viser, at menighedsrådsmedlemmer generelt er mere aktive og engagerede end gennemsnittet af danskerne – og der sidder folk i alle aldre
- De allerfleste menighedsråd er et godt team, der samarbejder om opgaverne i fred, fordragelighed og godt humør
- De allerfleste menighedsråd er dygtige og kompetente til deres opgaver. De får et omfattende tilbud af kurser og vejledning, der uddanner dem på mange forskellige felter.
- Menighedsrådenes vigtigste opgave er hverken bygninger eller administration, men kirkelivet. Der tages i hundredvis af spændende initiativer hvert eneste år, og man skal bare slå op i en lokalavis, for at man kan se, hvor mangfoldigt et kirkeliv menighedsrådene har ansvar for.
- De allerfleste steder arbejder menighedsråd og præster glimrende sammen. Der er forbløffende få steder, hvor der er ballade, og hvor der er det, behøver det langt fra at være menighedsrådet, der er stopklods for nytækning.
- Den nye valgform er udtryk for en mere moderne og jordnær demokratisk tænkning, som kombinerer græsrods- og foreningsdemokrati med det at være et officielt valg. Menighedsrådene er foregangsfolk, ligesom man i sin tid var det første organ, hvor kvinder fik stemmeret. Det er imponerende så mange, der lader sig vælge ind. Hvilken anden lokaldemokratisk institution har så mange valgte?
- Menighedsrådene arbejder meget med at forbedre arbejdsmiljøet. Man er meget bevidst om det og gør en stor indsats for at få gode arbejdspladser. Menighedsrådene har også en højere social ansvarlighed end mange – det er ikke bare effektivitet, der styrer det hele
- Menighedsrådene er gode til at styre byggesager – der er ikke flere byggesager i kirken, der bliver dyrere end budgetteret, end der er andre steder
- Menighedsrådene bestyrer et stort budget. og de allerfleste steder sker det med ansvarlighed og på en måde, der kommer sognet til gode. Menighedsrådene tænker kirken som sognets kirke
- Menighedsrådene har utrolig mange muligheder for at tage initiativer og lave spændende ting i sognet. De kvæles ikke i bureaukrati
- Folkekirken er en succeshistorie ud over alle grænser, med et ift. F.eks. partierne meget stabilt og højt medlemstal, med stor opbakning og høj tillid i befolkningen. Folkekirken rummer ikke bare den sikre tro, men også tvivlen, usikkerheden og dem, der hviler på ritualer og traditioner
- Menighedsrådene findes i høj grad stadig. De får større betydning i de kommende år, og der er flere og flere spændende mennesker, der bliver interesserede i dem,

Er det så sandheden? Er det ”historiEN”? Den er i hvert fald mindst lige så sand som den første historie. Det er bare ikke den historie, som medier og folkesnak har lettest ved at få frem.

Den bliver ofte væk, både i den lokale debat og i det større billede. Det er der mange grunde til. En af dem er, at vi ofte tror, at vi kan imødegå de negative historier ved at gå i defensiven - forsvare os med tal og fakta, der siger noget andet. Men det hjælper ikke ret meget, for den metode lader de negative historier sætte dagsordenen. Det er dem, der bestemmer, hvad der bliver talt om. Og så kan det godt være, at artiklen i avisen i fakta skriver, at der er så og så mange flere, der går i kirke – men hvad hjælper det, hvis de billeder, der illustrerer artiklen stadig viser en næsten tom kirke, og hvad hjælper det, når præmissen stadig er, at kirkegangstal skulle være et stort problem.

En anden dimension i udfordringen er, at det handler om følelser og oplevelser, ikke om fakta og statistik: det mest brugte eksempel på det er de undersøgelser for en del år siden, der viste, at en meget stor del af befolkningen mente, at præster er kedelige, men deres egen præst er en undtagelse. Han eller hun er god nok og gør et stort stykke arbejde.

Den gode fortælling menighedsrådsvalg 2020 – jeres opgave!

En af jeres allervigtigste opgaver i forberedelserne til menighedsrådsvalg 2020 er at skabe de gode historier: I skal være med til at skrive en anden dagsorden for hvad menighedsrådet er end den, der vokser ud af den negative fortælling. I skal være med til at tale menighedsrådene op i stedet for at tale dem ned.

I skal ikke starte med at gå i forsvarsposition. Jeg tror heller ikke på at appellere til den dårlige samvittighed. Der er sjældent kommer så meget godt ud af at presse folk til at gøre noget på den dårlige samvittighed.

Den gode fortællinger begynder med **vores egen stolthed over det, vi laver**. Hvis vi vil få andre til at tænke, at det her lyder interessant, skal vi tænke og opleve menighedsrådet som noget vi er stolte af, glade for, synes giver mening både for os selv og for andre. **Vi skal tænke menighedsrådene som en krumtap i kirken**, og vi skal tænke dem som både **kirkeligt og folkeligt betydningsfulde**. Vi skal være stolte af, at vi har ansvar for så store budgetter, som vi har, og har mulighed for at lave alle de mange forskellige kirkelige initiativer, som findes ud over landet. Vi skal være stolte over vores **kirkebygninger**, vores **gudstjenesteliv** og vores **tradition**, og vi skal stå ved og være stolte af det **værdigrundlag, den kvalitet**, vi tilfører samfundet.

Vi skal øve os hver dag fra nu og indtil mhr.valget på at **finde en historie i vores menighedsråd og/eller i folkekirken, som vi er stolte af og gerne vil fortælle andre om**.

Og så kan det være en rigtig god idé at **bruge en halv time på hvert menighedsrådsmøde fra nu af til at finde gode historier**. Først og fremmest fra jeres eget sogn og lokalområde. Mind hinanden om dem, skriv en beskrivelse af dem ned, så I kan huske dem og bruge dem, når I taler med andre om menighedsråd, når I skriver i lokalaviser, når I holder orienterende møde osv.

De gode historier kan være lidt forskellige efter, hvilken sammenhæng I er i. Men den gode historie i lokalsamfundet, det er den, hvor **kirken indgår som noget, der tilfører lokalsamfundet positiv værdi, sammenhængskraft, fælleskab**. Det kan være en bestemt tradition, en bestemt gudstjeneste, et børnearrangement, et samarbejde mellem forskellige lokale instanser, det kan være kirken, der stiller lokaler til rådighed for et initiativ, det kan være et utraditionelt arrangement.

Den gode historie handler sjældent om hvor mange der var i kirke til en bestemt gudstjeneste. Det er et succeskriterium, der er internt for menighedsrådet selv – det handler om der, hvor det er en positiv historie for dem, der ikke nødvendigvis kommer til gudstjeneste.

I forhold til det at få menighedsrådsmedlemmer handler den gode historie naturligvis om eksempler på, at det er **sjovt, spændende, givende og lærerigt at være med i menighedsrådet**. Sådan at folk kan få en fornemmelse af, at de selv får noget ud af det og kan være med til at præge både kirken men også deres lokalsamfund gennem kirken.

Jeg ved godt, at kirken er der for at være kirke, ikke for at understøtte lokalsamfundet, primært, men det er dog en vigtig indgang for de mennesker, der måske ikke på forhånd er tæt på kirken.

Jeg tror, at hvis I selv og sammen i jeres menighedsråd laver sådan nogle brainstorme om de gode fortællinger, samler dem sammen og **laver jeres lokale arsenal af gode historier**, så kan I være med til at tale menighedsrådsarbejdet op og formidle, at det giver mening at sidde der, og at man får noget ud af det.

Så er det første frække spørgsmål selvfølgelig – jamen er det ikke bare en anden form for fake news – en anden falsk virkelighed, vi stiller op? Og jo, det kan man måske sige; men den negative fortælling skal nok komme op, helt sikkert. Den er allerede en så indarbejdet del af enhver optakt til menighedsrådsvalget, at den bare lige skal støves af hos medierne og gentages fra sidste gang.

Så hvis ikke billedet skal tippe helt over til den side, så er der kun eet sted, hvor modvægten kan skabes, og det er hos jer, som også kender de gode historier.

Det andet frække spørgsmål er: hvad nu hvis jeg reelt ikke kan finde nogen gode fortællinger: hvad nu hvis jeg også synes, at det triste billede egentlig er meget dækkende for virkeligheden i mit sogn?

Til det er at sige, at så skal de gode historier findes måske hos naboen eller i andre sogne og stilles op som mulige scenarier. Vi kunne gøre sådan, hvis vi ville! Det kunne være sådan, hvis vi ville – det er en mulighed, for det kan man der eller der.

Jeg siger ikke, at det er enkelt. Jeg siger ikke, at det kan vende alt mulig, så folk står i kø hele vejen ned ad kirkebakken for at komme i menighedsrådet, men jeg siger, at det er nødvendigt, at vi prøver. Både fordi det **også** er sandheden om folkekirken, en sandhed som det er vigtigt at få fortalt ved et menighedsrådsvalg. Og fordi de gode historier er med til at **give os selv arbejdsglæde** som menighedsrådsmedlemmer. Vi har en gammel snert af, at vi ikke må rose os, vi skal være ydmyge, og vi evner så lidt og så småt. Kære venner – vi må gerne rose os af, at vi er med til at **bevare og udvikle den allervigtigste institution i samfundet**, og at det i vidt omfang lykkes. Den institution, der rummer tro, livssyn, åndelig dannelse, et kæmpe kulturliv, samfundets største skat af historiske monumenter, en tusindårig tradition, osv.

God arbejdslyst!